Ч. 32 Неділя 10 (23) лютого 1902. Рік XII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Буджетова дискусия в раді державній.)

На предвчерашнім засіданю ради державної розпочала ся ґенеральна дискусия над державним буджетом. Перший зголосив ся до голосу провідник Молодочехів др. Ґреґр. Виголосив довшу опозицийну бесіду, в котрій підніс домаганя ческого народа, і заявив, що з огляду на становище правительства супротив ческих жадань, будуть Чехи голосувати против буджету. По Ґреґрі промовляв член католицкого центра посол Гаґендорфер. Критикував поведене і діяльність Всенїмців. В часї его промови прийшло до великої бучі, бо обиджені Всенїмці закричали бесїдника і мало що не прийшло до бійки. Гаґендорфер заявив іменем католицкого центрум, що буде голосовати за буджетом.

Посол Пігуляк висказав жаль, що правительство лише про око поступає обєктивно супротив Русинів, однак на ділї его поступоване далеке від обєктивности. Бесїдник жадає материяльної і культурної підмоги для дуже убогої, рускої людности. Домагає ся заведеня шкіл, закупна ґрунтів на парцеляцийні цїли, і підносить, що релїґійний греко-ориєнтальний фонд на Буковині, який будує кошари та инші будинки, міг би причинити ся до сеї акциї і будувати школи. Належить установити якесь мінімум для мужицкої екзистенциї, яке повинно бути винятим з під права екзекуциї. Нинї доводить ся прямо в уряду до спролєтаризованя мужицкого стану. Прямо в застрашаючий спосіб ширить ся лихва між хлопами, управлювана малими банками, які повинні підлягати острійшій, чим до тепер контролї правительства. Велику біду робить також між мужицким населенєм горівка. Тож треба старати ся о се, щоби хотяй число шинків та коршем зредукувати. Бесїдник заявляє, що его сторонництво буде голосувати за переходом до подрібної дискусиї над буджетом, бо оно нїколи не відказувало своїх голосів на державні конечности, але в заміну домагає ся від правительства увзглядненя жадань руского населеня. Бодай не зіпхали его на дорогу, яка нікому не вийшла би на добре. Дальше обговорює пос. Пігуляк справу язикової квестиї і підносить, що тепер вже немов мовчки признано права нїмецкого язика як посередничого, коли би однак законно мало ся признати нїмецкий язик державним, тодї богато виступило би против сего. Признаємо добровільно нїмецку мову посередничою, але не дамо примусити ся до того. Кождий против сего запротестує, щоби мав учити ся язика, якого учитись не хоче. Навіть дїти у Вжеснї не хотїли сего вчинити. — В дальшім ходї дискусиї виголосив бесїду провідник польского Кола пос. Яворский. Обговорював обширно невідрадні економічні відносини Галичини. По его думцї не лиш положенє великої посїлости, але й положенє селяньства є сумне. Дробленє посїлости, повени, частї неврожаї, надмірні податки і тягарі, строге і безвзглядне стяганє податків змушують селян затягати довги, за чим іде утрата маєтку. Селяньство — важний для суспільного і державного устрою чинник щезає, а творить ся пролєтарият, охочий до працї, але без працї. Нарід іде за роботою за границю, але правильно вертає назад зломаними материяльно і упавшими морально нуждарями. Бесїдник домагає ся, щоби правительство звертало більшу увагу на надужитя при еміґрациї. Обговорює також лихий стан годівлї худоби і трудности, з якими єї галузь господарства мусить бороти ся. Справа промислу представляє ся також сумно. Край пробудив ся в тім напрямі, але мусить бороти ся з величезними перепонами, з котрих найбільшою є конкуренция з промисловими краями. Галичина має великі скарби в земли. Сіль є жерелом доходів виключно для держави, а край з неї не має нічого. Найбільшим богатством Галичини є нафта. Сей промисл мусимо хоронити перед нечистою конкуренцією. Цїлий край буде боронити сего скарбу як оден муж, щоби его не скривдили, аби він не упав. Потїшаючою річею є, що в Галичинї зачинає творити ся цукровий промисл. — Обговорюючи справу будови каналів, бесїдник домагає ся, щоби в 1904 роцї, коли правительство приступить до будови каналів, не лише була вода в каналах, але щоби були також кораблї, котрі перевозили би продукти розвиненого промислу і сильного рільництва. — Всенїмець Барайтер висказував ся о діяльности дра Кербера з признанєм і з похвалами, але заявив, що як довго нїмецкий язик не буде узнаний за державний, так довго Всенїмцї не будуть голосувати за буджетом. П. Менґер (поступовець) полемізу-

22) *Передрук заборонений.*

УАРДА.

Повість із старого Єгипту. Юрия Еберса.

(Авторизований переклад з дванайцятого нїмецкого видання.)

(Дальше.)

То Катуті намовила Анї'го старати ся о руку княгинї Бент Анат. Она сподївала ся, що фараон відмовить намістникови, оскорбить его особисто, і зробить его тим способом охотнїйшим піти тою небезпечною дорогою, яку она ему примощувала.

Карлик Нему був єї правою рукою.

Она анї словечком не зрадила ему своїх плянів, але він відгадував кожду єї гадку і піддавав їй сьміло слова, за що она карала лиш тим, що вдарила его віялом. Так важив ся він лише що вчера сказати, що колиб фараон не називав ся Рамзес але Анї, то Катуті не була би королевою лиш богинею, бо тогди не она би слухала фараона, котрий сам до богів належить, лиш він бы мусїв єї слухати.

Катуті не добачила тепер того, що єї донька почервонїла ся, бо она з великим напруженєм вдивила ся в сторону як була брама від города, і сказала:

— Деж той Нему подїв ся! Чей же наспіли і до нас якісь вісти з поля війни.

— Мена вже так довго не писав, — відозвала ся Неферт тихо. — Ах, ось і старшина двірский!

Катуті обернула ся до урядника, що увійшов був бічними дверми на веранду, і спитала: Що скажеш?

— Торговельник Абша, — відповів він голосно, — напирає, щоби ему конче заплатити. Новий сирийский віз і пурпурова материя....

— То продай збіже! — сказала ему Катуті.

— Годі, бо данина сьвятиням ще не виплачена, а купцям вже тілько відставлено, що ледви ще лишаєсь нам тілько, кілько потреба для удержаня господарства та на засїви.

— То заплати рогатою худобою.

— Панї, — відповів старшина двірский зі страхом, — таже ми лише що нинї продали могареви одно стадо, а червакові колеса треба працї чимсь обертати, треба чимсь збіже молотити, а худобини на жертви, молока, масла і сира для домашного обходу треба також, ну та й гною на топливо [1]).

Катуті, задумана, дивила ся в землю, і сказала відтак: Треба конче щось зробити. Поїдь до Гермонтіс і скажи там стадничому, нехай приставить сюди десять з менових каштанків.

— Я вже з ним говорив, — відповів старшина двірский, — але він каже, що Мена заказав ему строго позбути ся хоч би лиш одного з тих коний, котрих приховком він величає ся. Лиш конї, що ходять у возї панї Неф рти....

— Так роби, як кажу, — сказала Катуті рішучо, і не дала урядникови договорати, — а завтра аби менї конї тут були.

— Коли бо стадничий, то упиртий чоловік, а Мене гадає. що пе міг би обійти ся без него, і він....

— Я тут приказую, а не той, котрого тут нема, — відозвала ся Катуті розгнївана, — і хочу, щоби тут конї були; то вже давні часи коли мій зять видав такий приказ.

Неферт, підчас тої розмови, підняла ся була і сїла. Внаслїдок послїдних слів Катуті встала она із софки і відозвала ся таким рішучим голосом, що аж навіть і єї мати того налякала ся:

— Мусять чей слухати того, що мій чоловік наказав. Конї, котрі Мена любить, нехай лишать ся при стаднинї. Возьми отсей нараменник, що менї его король дарував; він варт більше як двайцять коний.

Старшина двірский став приглядати ся нараменникови, що був висаджений дорогими каменями, і подивив ся на Катуті, як би хотїв єї спитати, що має зробити. Она здвигнула плечима, кивнула потакуючи головою, і сказала; Нехай Абша возьме его на застав, аж привезуть добичу Мени. Вже рік минає, як твій чоловік не присилає нічого.

Коли урядник вийшов, витягнула ся Неферт знову на софцї, і сказала пів утомленим голосом: Я гадала, що ми богаті.

— Ми могли би бути богаті, — сказала

[1]) В Єгиптї, де дуже мало дерева, уживають ще й нинї сушеного гною на топливо.

вав з Ґреґром і доказував конечність законодатного унормованя нїмецкого язика яко язика для зносин або державного. Впрочім висказав своє вдоволенє, що парлямент полагоджує буджет.

На вчерашнім засїданю вела ся дальше буджетова дискусия, в котрій між иншими взяв участь пос. Романчук і в своїй бесїдї заявив, що рускі посли будуть голосувати против буджету.

Слїдуюче засїданє відбуде ся в понедїлок по полудни. Надїють ся, що на тім засїданю буде покінчена ґенеральна дискусия і що вже ві второк буде можна приступити до дискусиї подрібної. В понедїлок буде промовляти також президент мінїстрів др. Кербер.

Новинки.

Львів дня 22-го лютого 1902.

— **З львівскої архиепархиї.** Архиєрейскі похвальні грамоти з правом уживаня крилошаньских відзнак дістали оо.: Савин Яцковский в Хмільній і катихити гімназий оо.: Дамян Лопатиньский в Тернополи, Євг. Громницкий в Золочеві і Петро Крипякевич при IV. ґімназиї у Львові. — О. Максимілїян Струминьский, декан і парох в Ставчанах, іменований ординар. шкільним комісарем в деканатї щирецкім, а о. Айґ. Билинкевич із Знесїня в деканатї львівскім. — Намістництво згодилось на канон. институцию о. Кароля Бутриньского яко приходника в Черепині і конзисторія візвала его до інституциї на місяць март с. р. — В пропозицию на Падїтичі принятий о. Клим. Калиньский (сам один). — О. Николай Левицкий із Сухорічя дістав презенту на Оброшин. — О. Мих. Бобовник, завідатель Оброшина, дістав завідательство в Сухорічю. — Речинець для рукоположеня назначений на 4 н. ст. марта. — Просьби о принятє в пресвит. дім треба внести до 25-го н. ст. лютого в митроп. Ординарият. — На конкурс розписані: Голешів дек. журавеньского з речинцем до 15 марта; Сухорічє і Криве до 20-го марта; Помонята до 27 марта; Сїхів (дек. щирецкого) до 10 цьвітня а також посада катихита при видїловій школї сьв. Анни у Львові з речинцем до 10 марта.

— **Концерт пп. Гушалевичів в Станиславові.** З Станиславова пишуть: Аби вдоволити загальному бажаню станиславівскої публики і з околиці, що рада учути нашого земляка, знаменитого артиста опери, п. Евг. Гушалевича, завязав ся в Станиславові комітет і упросив его дати один концерт в Станиславові. Сей концерт відбуде ся дня 4-го марта (ві второк) в сали товариства Монюшка. В сїм концерті виступить п. Евг. Гушалевич з женою, знаменитою сьпівачкою, і відсьпівають утвори М. Лисенка, як також з опер Падеревского, Вагнера, Вердїого, Беллїнїого і других. Завідомляючи о тім руску публику в Станиславові і околици, комітет звертає єї увагу на те, що білети можна вже тепер замовляти в „Народній Торговли" в Станиславові. Програму концерту оголосить ся пізнїйше.

— **З товариства ім. Ів. Котляревского.** Загальні збори товариства відбудуть ся дня 23-го н. ст. лютого 1902 о год. $3\frac{1}{2}$ пополудни в комнатах „Рускої Бесїди" в слїдуючім порядком дневним: 1) Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів; 2) Справозданє поодиноких функціонарів уступаючого видїлу; 3) Вибір нового видїлу; 4) Зміна статуту; 5) Внесеня і інтерпеляциї.

— **Зелїзниця з Лешнева до Бродів.** Пишуть з Бродів, що до будови проектованої вузкої зелїзницї з Лешнева до Бродів, котру наміряли нові властителї Бродів Шмідти, мабуть не прийде, бо громади не хотять відступити ґрунтів під зелїзницю.

— **Про намірене самоубийство**, якого допустив ся на собі п. Демянчук, мужчина лїт 30, родом із Збаража, доносить рапорт полїцийний, що причиною був сильний розстрій нервовий.

— **Про рай в Канадї** пишуть нам із Снятинщини: В виду проявляючої ся більшої горячки еміґрацийної до Америки (Канади) годить ся подати до ширшої відомости факт, який лучив ся в селї Вовчківцях, повіта снятиньского. В попереднім роцї, себто 1901 перед Великодними сьвятами виїхав з Вовчковець селянин Стефан Татарчук з жінкою і 2-ма малими дїтьми (син $3\frac{1}{2}$ а донька 7 лїт) до Канади. Татарчук був то чоловік маючий, крім хати, порядно забудованого обійстя і города, мав до 3 морґів поля. Продав то все, а з гроший, одержаних по оплаченю подорожи за себе і родину, лишилось ему 1.000 зр. або 400 долярів чистого гроша. Приїхавши на місце на Юрія, с. є. по Великодних сьвятах, дістав свою часть землї (щось около 113 морґів) і хотїв зачати господарити. Та щож ему з голого поля, коли хати нема, дров на хату також нї, плуга, коний, насіня — словом нема нїчого. Не має де сидїти, нї що їсти, нї чим обробити поле, нї що посїяти. Земля трафляє ся вправдї чорна як у нас, але по найбільшій части єсть пісковата. Від віків не оброблена, отже тверда, ту місцями корчі, коли не малий лісок, там доли, вертепи і таке инше. Людий єсть там вже досить, але близько нїгде; до сусїдної хати 3—4 кільометри — нїкого ся порадити, нї що зазичити. Хотївши купити що їсти або дещо потрібне до господарства, треба їти около 30 миль до найблизшого міста Едмонту, але за все треба солено заплатити. За тілько муки, що ту купив би за 3 зр., там треба заплати на наші гроші до 13 зр. Отже щоби поставити хату, покупувати собі потрібні знаряди, худобу до оброблєня поля, а розуміє ся притім живленя себе, родини і худоби нїм ему ся уродить, чи вистарчить ему 400 долярів, если зважимо, що все дуже дорого, а й до найблизшого міста дуже далеко?! Хтоби ся з Вас приймив осїсти коло Коломиї — коли приміром Коломия і за Коломиєю аж до Львова простір цїлий так мало був залюднений як в Канадї — хотяй би й на 1000 морґах землї, коли має лише в кишени 400 долярів, єсть сам один до працї, а по віктуали і всьо, що тілько ему забракне, мусить їти пішки аж до Львова?!! Певно, що нїхто. Додати еще треба, що там підсонє єсть инше як у нас. Лїто з сильними опадами дощу і граду, зима вчасна, так що жито і пшениця не доходять — а до того дуже тяжка. Хто ще має ліс, то добре, але як кому випаде часть без ліса, то хоч умирай. Хат порядних нема, то самі ями, так звані „бурдеї" (з румуньского). Так оповідала, жена Татарчука, Василина, ко-

---

Катуті на то з оґірченєм, — але коли побачила, що Неферті личко знову почервонїло ся, відозвала ся прихильно: Наше високе становище вкладає на нас великі обовязки. В наших жилах пливе королївска кров, а очи цїлого народу споглядають на жінку найславнїйшого героя у войску короля. Нехай люди не говорять, що єї чоловік не дбає про ню. Дєж бо той Нему так забарив ся!

Чую якісь крики на подвірю — сказала Неферт — намістник має прийти.

Катуті обернула ся знову в сторону як до города.

Вбіг якийсь невільник задиханий і дав знати, що Бент-Анат, донька короля, злїзла з воза перед брамою дому та іде з князем Рамері до города.

Неферт схопила ся зараз із софки і пішла з Катутею стрічати високого гостя.

Коли матїр і донька схилили ся, щоби поцїлувати сукню княгинї, Бент-Анат не дала їм того зробити і сказала: Держіть ся з далека від мене; єреї ще не зовсім зняли нечистоту з мене.

— А ти мимо того таки така чиста, як око Ри! — відозвав ся на то князь, що ішов з нею, єї сїмнайцятьлїтний брат, і поцїлував єї, хоч она не давала ся. Він виховував ся в Сетівім домі, звідки мав за кілька недїль виступити.

Я пожалую ся Аменї'му на того пустія — сказала Бент-Анат усьміхнувшись. — Він хотїв конче іти зі мною. Бо то, бачиш Неферто, твій муж взірцем для него та й я не могла всидїти дома, бо ми приходимо до вас з доброю вістию.

— Від Мени? — спитала молода жінка, і рукою зловила ся за серце.

— Так, як кажеш — сказала на то Бент-Анат. — Мій тато вихвалює его хоробрість і пише, що при подїлї добичі буде перший міг вибирати.

Неферт подивила ся на матїр тріумфуючим поглядом а Катуті лиш зітхнула глубоко.

Бент-Анат погладила Неферту по личку як дитину. Відтак обернула ся до Катуті, повела єї до города і попросила єї, щоби она дала їй раду у важній справі, бо она, сирота, котру матїр за скоро відумерла, не має кого порадити ся.

— Мій тато — сказала она по кількох приготовляючих словах — пише менї, що намістник Анї, хоче мене взяти собі за жінку і радить менї нагородити того чоловіка за его вірність моєю рукою. Чуєш, він лиш радить, але не приказує.

— А ти що на то? — спитала Катуті.

— А я — відповіла Бент-Анат рішучо. — мушу ему відмовити.

— Мусиш?

— Бент-Анат потакнула головою і додала:

— Я собі добре розважила. Не можу инакше зробити.

— Коли так, то тобі вже не треба моєї ради, бо ти, я то знаю, як упреш ся, то і твій тато не може нїчого змінити.

— І сам бог не змінить — сказала Бент-Анат рішучо. Але ти Анї'му приятелька, а що я его дуже поважаю, то не хотїла би єму зробити того упокореня. Старай ся ти его намовити, щоби він сам відступив. Коли з ним зійду ся, то буду удавати, що нїчого не знаю о его листї до тата.

Катуті задумана споглядала в землю. Відтак сказала:

— Намістник, що правда буває у мене; коли має трохи вільного часу, приходить побалакати або заграти в камінчики на дощинцї, але не знаю, чи менї можна говорити з ним о таких важних справах.

Таже справи одруженя то жінова річ — засьміяла ся Бент-Анат.

Але одруженє княгинї то справа державна — відповіла вдовиця. — В сїм случаю, що правда, сватаєсь вуйко до своєї сестріницї, котра для него дорога, і по котрій він сподїває ся, що она ему ту другу, страшнїйшу, половину житя зробить красною. Анї чоловік добрий і мягкого серця. Ти би мала з него мужа, котрий би слухав тебе як дитина, і піддавав ся охотно твоїй сильній волї.

Бент-Анатї засьвітились очи і она відозвала ся живо: Тож то й є, що менї насуває рішуче і невідклонне „нї" на уста. Хиба гадаєш, що я длятого, що така горда як моя матїр і така готова поставити на своїм як мій тато, хотїла би мати такого мужа, над котрим би могла панувати і его вести? Як ти не добре мене знаєш! Нехай мене слухає мій пес, мій слуга, мій урядник, а коли воля богів, то й мої дїти. Підданих, що будуть мене цїлувати по ногах, знайду на каждій улици і коли схочу то куплю собі сотками на торговици, де продають невільників. Двайцять разів сватались до мене і двайцять разів відправила я сватів з нїчим, але не длятого, щоби я боялася, що они би зломили мою гордість і волю, але як-раз длятого, що я чула ся на рівнї з ними. Мужчина, котрому би я бажала віддати мою руку, мусїв би бути висшим і кріпшим та лїпшим від мене а за могутним летом крил его духа полетїла би я поволеньки і сьміяла би ся з власної слабосильности та з повним подивом відчувала би его більшу силу.

Катуті слухала дівицї з тим усьміхом, яким досьвідний чоловік любить показати свою перевагу над мріячем і сказала:

— Колись може й були такі мужчини, але як би ти в наших часах схотїла чекати на такого, то хиба твоя коса молодости [2]) мусїла би посивіти. Наші мислителї то не герої, а наші герої то не мудрцї. Ось іде й твій брат з моєю Нефертою.

— Скажиж, чи схочеш спонукати Анї'го, щоби він відступив від свого сватаня? — спитала княгиня домагаючись конче відповіди.

— Можу попробувати, длятого, що тебе люблю — відповіла Катуті. Відтак звернула

[2]) Молоді члени княжих родин носили з боку голови косу загнену в долинї. Та й молодого Горуса зображувано з такою косою.

тра з двома дітьми повернула назад домів. Плачучи оповідає о тих злиднях і додає, що волить ту за наймичку бути, ніж там умирати з голоду на 113 морґах поля. Чоловік в послідним листі до неї з Канади просить, щоби устарала єму гроший на поворот а згадуючи про діти тїшить ся, що бодай не бідують з ним, бо люди в родиннім селї змилують ся над ними.

Господарство, промисл, торговля, гиґієна і вихованє.

Ради господарскі.

Уважайте на чистоту і дбайте про ню! Прочитайте, що о тім в низу написано!

— Управа ростин господарских. (X). Скоро молода ростинка зійде, цїлою задачию господаря єсть, так єї підховати, щоби она добре і красно виросла та обильно зародила. Молоду ростинку треба хоронити від всего, що їй шкодить, а робити все то, що причиняє ся до єї зросту. Засїви треба насамперед стеречи від того, щоби не вимокли, не повсихали і не вимерзли. Скоро з весни зачне сніг топити ся, треба зараз піти на поли і подивити ся, чи де не стоїть вода і спустити єї. То само треба зробити по великих зливах. Коли під весну часами сніг зверха замерзне і зробить ся на нім так тверда шкаралупа, що можна по ній ходити, може легко стати ся, що засїви під нею випріють і згинуть; длятого треба таку шкаралупу розбивати. В часї великої посухи нема иншої ради, як лиш підливати або скроплювати ростини, скоро то можна і єсть десь близько вода. Добре єсть також зрушити землю, бо тогди тим лекше входить в ню роса і оживляє ростини. Ростини для свого зросту потребують також приступу воздуха і вохкости з него; до сего причиняє ся зрушенє землї боронами, обсапуванє і підгортуванє, причім рівночасно нищить ся і буряни. Зрушувати боронами можна лиш тогди, коли засїви ще маленькі. Обсапувати на глинистих ґрунтах треба лиш тогди, коли земля не занадто вохка і коли нема великої посухи. На полях, де богато бурянів, треба обсапувати в теплий день, щоби буряни могли тим лекше зівянути. При сапаню треба зважати на то, щоби не лиш землю добре зрушувати але й щоби витинати добре кождий бурян та щоби не ушкодити самої ростини. При обсапуваню треба землю добре зрушити довкола ростини і близенько коло неї. Обсапує ся 2 і 3 рази, а відтак приходить підгортанє: довкола ростинки не лиш витинає ся буряни і зрушує ся землю, але ще й підгортає ся землю довкола ростини, так, щоби зробилась купка. Тим способом нагортає ся під ростину урожайну землю, і хоронить ростинку від замоченя та від великої посухи. Глубоко обсапує ся і підгортає ся лиш молоді деревця і дерева овочеві а то найлїпше робити в осени. На морози і приморозки дуже трудна рада. Найчастїйше вимерзають озимі засїви, коли в землї єсть богато води. Мороз тогди підносить ростинки в гору і вириває корінцї, що буває найчастїйше під весну або коли зима буває тепла і без снїгу. Мокрі ґрунти треба длятого осушувати і не сїяти озимини на легких ґрунтах и пр. на порховинах, на осушених ставах і т. п. або обсївати такі ґрунти насамперед, щоби засїви могли добре розкоріпити ся а наконець не сїяти зараз по з'ораню лиш зачекати якийсь час (іменно при житї) щоби земля осїла ся. Також добре єсть озимі засїви з весни, скоро земля підосхне, привалкувати, через що засїви підуть знов глубше в землю.

— Про чистоту на селї. Чистота всюди потрібна, не лиш в містї, але й на селї і для кождого чоловіка; не лиш для пана, але й для простого чоловіка, що гній возить. То собі треба запамятати і взяти за правило: чим більше хто має діло з нечистими річами, тим більше повинен дбати про свою чистоту. Чистота потрібна конче для здоровля, а здоровлє, то прецї найбільше богатство чоловіка. То замало обмити лиш заспані очи або убрати ся раз на тиждень в чисту одежу. Правда, що господар на селї, котрий мусить і коло худоби ходити, і гній викидати, і в земли порпатися, і в порохах бути, не може так чисто день в день ходити, як той, що того всего не знає; але то іменно вкладає на него обовязок, щоби він тим більше дбав о чистоту свого тїла. А то не так трудно, як здає ся, лиш треба до того трохи доброї волї і охоти а відтак і навички. Длятого треба вже дїтий призвичаювати до чистоти. Змати ся раз на тиждень теплою водою бодай до половини тїла не так трудно. Вимочити і добре вимити ноги аж по за колїна бодай раз на місяць, так само не трудно. Не взувати в зимі онучок так брудних, що більше на них болота як полотна, так само не трудно. А вже обмити руки хоч би й кілька разів на день, навіть і милом, також зовсїм не трудно. А обмивати руки перед кождою їдою, то річ конче потрібна, бо хто їсть нечистими руками, може легко наїсти ся хороби. Так само треба стеречи ся, щоби не пити нечистої води, не їсти нечистої страви або хлїба, що виваляв ся на земли. А вже найважнїйшою річию єсть уважати на то, щоби не сходити ся з людьми, хорими на якусь заразливу хоробу, щоби не брати від них нїчого і не убирати ся в нїяке одїнє з них. Наконець треба і на то уважати, щоби в хатї була як найбільша чистота; не прятати в хатї нїяких легко гниючих ростин і не держати нїяких звірят. Для телятка, ягнятка, поросятка, єсть стайня і хлївець, і треба о то постарати ся, щоби они були для них теплї. Хата повинна бути лиш для господаря і єго родини, а не й для домашних звірят.

Переписка господарска.

О. М. в Нар.: Найпевнїйше і найлїпше бородавки можна у коров вигубити монохльоровим квасом оцтовим, котрий треба розпустити в склянцї води. Найлїпше казати собі зробити в аптицї). Єго набирає ся пензликом і маститє ся бородавки рано і вечером (але лиш бородавки), не тїло поза ними). Лїк сей треба держати в сухім темнім місци (в темній фляшцині) і не дотикати ся єго пальцями.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

— **Цїна збіжа** у Львові 21 лютого: Пшениця 8·80 до 9·—; жито 6·70 до 6·85; овес 7·10 до 7·25; ячмінь пашний 5·60 до 5.75; ячмінь броварний 6·50 до 7·50; ріпак 13·25 до 14·—; льнянка 11·— до 11·50; горох до вареня 8·50 до 13·—; вика 7·75 до 8·50; бобик 6·— до 6·25; гречка 6·75 до 7·50; кукурудза готова 5·90 до 6·10; хміль за 56 кільо —·— до —·—; конюшина червона 50·— до 65·—; конюшина біла 50·— до 100·—; конюшина шведска 60·— до 95·—; тимотка 28·— до 36·—.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Новий Йорк 22 лютого. Нинї в полудне має сюди прибути кн. Генрик пруский.

Рим 22 лютого. Часописи доносять, що по вчерашнім засїданю палати послів відбула ся рада міністрів, на котрій ухвалено, аби цїлий кабінет подав ся до димісиї.

Мадрит 22 лютого. Положенє чим раз грізнїйше. Страйк розширює ся на цїлу Іспанію. Кажуть, що за кілька днів буде проголошена диктатура Вайлера.

Петербург 22 лютого. Відбули ся тут численні збори студентів, на котрих ухвалено протест против заведених унїверситетских реформ. Предсїдателї і бесїдники тих зборів, як також богато инших осіб арештовані. Унїверситет замкнено на два тижднї.

Копенгаґа 22 лютого. Доносять сюди, що президент Любе вертаючи з Росиї, відвідає королів шведского і даньского.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ся нїби трохи до молодого Рамері, нїби трохи до єго сестри і сказала:

— Настоятель Сетї'вого дому, Амені, був колись за молоду таким мужчиною, як ти єго описуєш, Бент-Анато. — Скажиж нам, сину Рамзеса, що ростеш межи сикоморами, котрі мають колись отїняти сей край, кого ти цїниш найвисше з поміж своїх товаришів? Чи єсть межи ними такий, котрий би своїм умом, своєю силою духа перевисшав всїх иньших?

Молодий Рамері видивив ся живо на питаючу і відповів сьміючись: Ми всї, от, як то ми, робимо більше або менше охотно то, що мусимо, а найрадше все то, що не повинні.

— Але такого могутного духа, такого молодця, з котрого міг би бути другий Снефру[3]), Тутмес або хоч би лиш Амені ти не знаєш в Сетї'вім домі? — спитала вдовиця.

— Чому нї! — сказав Рамері рішучо і живо.

— Хтож такий? — спитала Катуті.

— Пентаур, той поет! — відозвав ся молодець.

Бент-Анати личко спаленїло мов грань, а єї брат поясняв дальше:

— Він благородний і великого духа, а всї боги пробувають в нім, коли зачне говорити. Ми звичайно дуже радо дрімаємо на подвірях школи, але єго слова поривають нас з собою, а хоч ми й не завсїгди можемо поняти повноту єго гадок, то все-таки знаємо, що они великі і правдиві.

Бент-Анат віддихала скорше при сих словах і лиш дивила ся на брата як він говорив.

— Ти єго знаєш, Бент-Анато — говорив Рамері дальше. — Він був з тобою у парашіта і на п двірю в сьвятинї, коли Амені проголосив тебе нечистою. Він такий красний і пишний як бог Мент[4]) і менї здає ся, що він належить до тих, що їх не можна забути, коли їх хто раз видів. Вчера, коли ти вийшла із сьвятинї, виголосив він таку бесїду, як ще нїколи доси. Розпалив наші душі. Не сьмій ся, Катуті, я ще й тепер чую, як в менї горить. Нинї рано сказали нам, що єго вигнали із сьвятинї, не знати куди, і він казав нас попращати. У нас не уважають нїколи за потрібне сказати нам причину; але ми знаємо більше, як тим панам здає ся. Він, кажуть, не досить остро виступив против тебе, Бент-Анато, і за то они вигнали єго із Сетї'вого дому. — А ми постановили зібрати ся всї разом і просити, щоби єго назад відкликали. Молодий Анана укладає письмо до старшого єрея, а ми всї єго підпишемо. Одному була би біда; але всїм нараз не вдїють нїчого. А може й возьмуть на розум та відкличуть єго. А коли нї, то ми всї пожалуємо ся нашим батькам, а ті не послїдні в краю.

— Таже то справдешна ворохобня! — відозвала ся Катуті. — Стережіть ся паничі! Амені та й другі пророки не знають жартів.

— Та й ми також не знаємо — засьміяв ся Рамері. — Коли будуть держати Пентаура на заточеню, то я попрошу тата, щоби мене переніс до школи в Гелїополїсї або в Саїсї, а другі підуть за мною. Ходи, Бент-Анато! Я мушу перед заходом сонця бути назад в клїтцї; прости, Катуті, то ми так школу називаємо. От іде вже й ваш малий Нему!

Брат і сестра вийшли з города.

Скоро жінки, що їх відводили вернули ся назад, стиснула Бент-Анат братови руку незвичайно сердечно і сказала: Стережіть ся і будьте осторожні, але ваше жаданє єсть справедливе, а коли зможу, то буду вам помагати. (Дальше буде).

[3]) Перший король з IV. династиї, котрому аж до пізних часів віддавано божу честь, а про котрого нераз згадує ся, що „щось подібного нїхто ще не видав від часу Снефра“. Памятники з єго часів суть взагалї найстарші, які зберегли ся аж до наших часів.

[4]) Єгипетский бог війни.

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).